

Skattedirektoratet

Saksbehandler:	Vår dato:	Vår referanse:	Deres dato:	Deres referanse:
Kaja Lund-Iversen	19.03.2021	21/114 - 1		2020/4548
Epost:				
Kaja.Lund-Iversen@forbrukerradet.no				

Hørings svar - differensiering av avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.

Forbrukerrådet takker for muligheten til å avgi hørings svar på høringsnotatet fra Skattedirektoratet om differensiering av avgift på alkoholfrie drikkevarer.

Forbrukerrådet støtter innføring av en ernærings- og helsebegrunnet avgift på alkoholfrie drikkevarer differensiert ut fra drikkens innhold av tilsatt sukker og kunstig søtstoff. Bruk av avgifter begrunnet i helse er et effektivt virkemiddel for å fremme sunnere valg og bedre folkehelse. Virkemiddelet må vurderes i et helhetlig og langsiktig perspektiv med fokus på kommende generasjoner, hvilket også er i tråd med intensjonene i folkehelsepolitikken. Forbrukerrådet tenker særlig på barn og unge, som må få de beste muligheter til å etablere et sunt og variert kosthold.

Forbrukerrådet vil påpeke nødvendigheten av å innrette avgiften på en måte som sikrer de beste effektene på forbrukeratferd, kosthold og folkehelse, pkt 1. Det er videre avgjørende at avgiftssatsene er av en slik størrelse at den fører til økt konsumentpris og at prisdifferensiering gir gode og ikke uheldige substitusjonseffekter, særlig med tanke på barn og unge, pkt. 2.

1) Forbrukerrådet deler helsemyndighetenes oppfatning av at inntaket av tilsatt sukker i Norge er for høyt og at dette særlig gjelder for barn og unge. Helsemyndighetenes anbefaling om å begrense inntak av drikke med tilsatt sukker støtter Forbrukerrådet opp om. Det er i prinsippet produsentenes tilsetning av sukker og søtstoff til produkter som bør beskattes (tilsatt sukker), og ikke det sukkeret som naturlig finnes i en matvare. I høringsforslaget skal avgift beregnes ut fra produktets deklarererte innhold av sukkerarter og ikke av produktets innhold av tilsatt sukker. Forbrukerrådet mener myndighetene må ta grep som sikrer at avgiften blir treffsikker og bidrar til de overordnede målene for ernæring og folkehelse.

2) Barn og unge er sårbare forbrukere. De blir selvstendige forbrukere i tidlig alder og er mer prissensitive enn voksne. Prisendringer av en viss størrelse vil kunne ha stor effekt på deres forbruk og sannsynligvis ha større effekt enn viste gjennomsnittseffekter. Forbrukerrådet er opptatt av at avgiftssatsene er av en slik størrelse at de når ut til konsumentene og påvirker forbruket i ønsket retning. Hvis prisdifferensen mellom kunstig søtete drikker og usøtete produkter som vann og vann med kullsyre blir for lav, vil det potensielt kunne føre til økt forbruk av kunstig søtete drikker hos barn og unge og befolkningen generelt, som kan være uheldig for folkehelsen. Til eksempel, drikke som inneholder søtstoff kan ved hyppig inntak gi alvorlige erosjonsskader på tennene.

Forbrukerrådet er dessuten særlig bekymret for om forbruket av høy-koffeinholdige energidrikker med kunstig søtning hos barn og unge vil øke som følge av lavere avgiftssats. Mattilsynet har et klart standpunkt

på at barn og unges forbruk av energidrikker ikke bør bli høyere enn nivået dokumentert i 2018¹. Myndighetene må derfor overvåke og vurdere dette særskilt.

Vennlig hilsen
FORBRUKERRÅDET

Gunstein Instefjord
Leder forbrukerpolitisk enhet

Kaja Lund-Iversen
Seniorrådgiver

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke signatur.

1

https://www.mattilsynet.no/mat_og_vann/produksjon_av_mat/drikkevarer/energidrikker_og_koffein_mattilsynets_a_nbefaling_til_helse_og_omsorgsdepartementet.33890

2